

2.2. Poissaolojen seuraaminen, niistä ilmoittaminen ja niihin puuttuminen

Koulussa pyritään ennaltaehkäisemään poissaoloja varhaisella puuttumisella ja auttamisella, sillä koulupoissaoloilla voi olla monenlaisia seurauksia lapsen ja nuoren hyvinvoinnille sekä oppimiselle. Turvallinen ilmapiiri, oppilaan osallisuuden vahvistaminen, mielekkäiden oppimiskokemusten tarjoaminen sekä itsetunnon tukeminen ovat keskeisiä tekijöitä myös poissaolojen ennaltaehkäisyssä.

Perusopetuslaki velvoittaa huoltajan huolehtimaan lapsensa oppivelvollisuuden suorittamisesta (PoL 26 §). Oppivelvollisuuden suorittamiseen kuuluu läsnäolo koulussa.

Ranuan yläasteella on käytössä sähköinen www-liittymä **Wilma**, josta huoltajan on mahdollista seurata oppilaan koulutyöskentelyn sujumista sekä tuntimerkintöjä. Opettaja merkitsee oppilaan poissaolon merkinnällä ”selvittämätön”, jos huoltajalta ei ole tullut tietoa poissaolon syystä. Huoltaja voi Wilman avulla selvittää oppilaan poissaolon syyksi vain terveydelliset syyt tai luvattoman poissaolon. Muut syyt (luvalliset poissaolot) tulee anoa ennen poissaoloa. Luokanvalvoja voi perustellusta syystä myöntää luvan enintään kolmen päivän poissaoloon, poissaoloanomus tulee tehdä vähintään kolme arkipäivää ennen poissaoloa. Pidemmistä poissaoloista päättää rehtori ja pidempää poissaoloa tulee anoa vähintään viikko ennen ajankohtaa.

Poissaoloanomukset (luvallinen poissaolo) tehdään Wilmassa. Oppilaan tulee selvittää etukäteen poissaoloajalta koulussa opiskeltavat asiat, kotitehtävät ja mahdolliset kokeet asianomaisten opettajien kanssa. Huoltajalla on velvollisuus huolehtia oppilaan opiskelusta poissaolon ajan.

Kesken koulupäivän saa koulusta poistua vain terveydenhoitajan, opettajan tai rehtorin luvalla.

Luvattomat poissaolot korvataan periaatteella ”tunti tunnista” (katso Ranuan yläasteen kurinpitosuunnitelma).

Oppilaan runsaisiin poissaoloihin tulee kiinnittää huomiota. Koulun kaikkien aikuisten tehtävänä on turvata ja tukea oppilaan säännöllistä koulunkäyntiä, sillä runsaat poissaolot vaikuttavat heikentävästi oppilaan koulutyöhön, hyvään kasvuun ja hyvinvointiin, syystä riippumatta. On tärkeää pyrkiä ennakoimaan tilanteet ja tehdä yksittäistä oppilasta koskevat tukiratkaisut hyvissä ajoin. Poissaolojen seurannan tuntimäärärajat lukuvuoden aikana ja ohjeistus yhteistyön järjestämiseksi Ranuan yläasteella on esitetty kuviossa 7.

Lähtökohtana on, että oppilas saa opetussuunnitelman mukaista opetusta osallistumalla opetukseen. Jos oppilas ei sairauden vuoksi voi osallistua kouluopetukseen, hänen opetuksensa voidaan järjestää antamalla hänelle ohjausta, oppimateriaalia ja oppimista tukevaa arviointipalautetta kotiin (tai muuhun paikkaan). Yhteistyö huoltajan kanssa on tällaisessa tilanteessa erityisen tärkeää. Oppilalle tulee laatia oppimissuunnitelma, jonka avulla opintojen etenemistä voidaan suunnitella ja toteuttaa. Erityisen tuen oppilaan kohdalla asiat kirjataan hänelle laadittuun henkilökohtaiseen opetuksen järjestämistä koskevaan suunnitelmaan (HOJKS). Sairaana oleva oppilas ei välttämättä pysty etenemään opinnoissaan samaan tahtiin kuin koulussa opiskelevat. Kun oppilas palaa kouluun sairauden jälkeen, voidaan hänelle tarvittaessa antaa tukiovetusta ja/tai laaja-alaista erityisopetusta. Poissaolot eivät sinällään johda esimerkiksi luokalle jättämiseen tai suorituksen hylkäämiseen. Arvioinnin ja arvosanan antamisen perusteena on oppilaan osaaminen suhteessa asetettuihin tavoitteisiin.

Ennaltaehkäisevä toiminta	
<p>Yhteisöllisen oppilashuollon keinoin lisätään oppilaiden osallisuutta ja yhteisöllisyyttä.</p> <p>Sujuva yhteistyö kodin ja koulun välillä.</p> <p>Oppilaiden läsnäoloa koulussa seurataan systemaattisesti ja jatkuvasti.</p>	
Huoli puheeksi	
<p>Oppilaan poissaoloista herää huoli kotona/koulussa.</p> <p>Luokanopettaja/ luokanvalvoja keskustelelee asiasta oppilaan kanssa ja on yhteydessä puhelimitse huoltajiin ja sopii mahdollisesta yhteydenotosta oppilashuollon työntekijään (kuraattori/terveydenhoitaja).</p>	<p>Opettajalla on lain mukainen velvoite puuttua poissaoloihin, mikäli hänelle nousee asiasta huoli.</p> <p>Oppilashuoltohenkilöstön konsultointi mahdollisimman matalalla kynnyksellä.</p>
Poissaoloja yli 50 tuntia	
<p>Jos poissaoloja tulee edelleen selvittelyn ja puhelinkeskustelun jälkeen (poissaoloja yli 50 h), luokanopettaja/-valvoja kutsuu koolle palaverin (monialainen asiantuntijaryhmä). Palaveri kokoaa yhteen ne toimijat, joista arvioidaan olevan hyötyä oppilaan koulunkäynnin tukemisessa (esimerkiksi oppilas, huoltaja, luokanopettaja/-valvoja, kuraattori ja/tai terveydenhoitaja).</p> <p>Palaverista tehdään wilmaan oppilashuoltomuistio, johon kirjataan sovitut toimenpiteet, koulun tukitoimet ja vastuutahot.</p>	<p>Poissaolotunnit lasketaan koko lukuvuoden ajalta.</p> <p>Tuntimäärään lasketaan myös vanhempien hyväksymät poissaolot, mutta ei etukäteen anottuja lomia.</p>
Poissaoloja yli 80 tuntia	
<p>Jos poissaoloja tulee edelleen (poissaoloja yli 80 h) kutsutaan yhteistyöhön mukaan koulun ulkopuolisia toimijoita (esimerkiksi sosiaalitoimi, lääkäri, psykologi) ja järjestetään palaveri, jossa käsitellään koulupoissaolokyselyn (kuraattori) tulokset ja pohditaan puuttumisen keinoja poissaolojen vähentämiseksi.</p> <p>Sovitaan yhdessä, miten oppilaan tilanteen etenemistä seurataan ja kuka siitä miltäkin osin vastaa. Sovitut toimenpiteet ja koulun tukitoimet kirjataan jo aikaisemmin avattuun oppilashuoltomuistioon.</p>	<p>Luokanopettaja/-valvoja pyytää kuraattoria tekemään oppilaan kanssa kartoituksen poissaolojen syistä ja kokonaistilanteesta (tarvittaessa kuraattori konsultoi opettajia ohjaajia, terveydenhoitajaa jne). Kartoituksen osana käytetään koulupoissaolokyselyä (esim. SRAS-R tai ISAP).</p> <p>Sosiaalihuoltolain mukainen yhteydenotto harkittava.</p>
Poissaoloja yli 120 tuntia	
<p>Koulu on tässä vaiheessa selvittänyt poissaolojen syitä omalta osaltaan ja käyttänyt koulun tukitoimia monipuolisesti. Kaikki prosessin vaiheet on kirjattu samaan oppilashuoltomuistioon.</p> <p>Mikäli tukitoimet ja seurantapalaverit eivät auta ja poissaoloja kaikesta huolimatta kertyy lisää (yli 120 h), tehdään joko sosiaalihuoltolain mukainen yhteydenotto tai lastensuojeluilmoitus konsultaation pohjalta. Sosiaalitoimen kanssa sovitaan myös seurantapalaverin ajankohta ja vastuuhenkilö oppilaan asioissa.</p> <p>Jos poissaoloja on yli 120 tuntia, voidaan oppilasta/huoltajaa vaatia toimittamaan terveydenhuollon ammattilaisen antama sairauslomatodistuksen poissaololle, myös tämä kirjataan muistioon.</p>	<p>Tilannetta seurataan jatkuvasti. Lastensuojeluilmoitus harkittava.</p> <p>Lastensuojeluilmoituksen pohjana on huoli poissaolojen aiheuttamasta syrjäytymisriskistä ja normaalin kehityksen ja koulunkäynnin vaarantumisesta. Ilmoituksessa mainitaan koulussa jo tehdyt kartoitukset, tukitoimet sekä huoltajien kanssa tehty yhteistyö.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Huom! Kaikki poissaolot eivät ole samanlaisia: esimerkiksi jos oppilas on säännöllisesti aamu- tai iltapäivätunteja poissa tai tietyn oppiaineen tunteja poissa, ei em. tuntimäärä tule niin helposti täyteen, mutta poissaoloilla on todennäköisesti jokin taustalla oleva syy, mikä tulee selvittää. Keskeinen ajatus on toimia heti kun huoli herää. Ohessa esitetyt tuntimäärät ovat "takaraja", jota ennen saa (ja pitää) toimia, mikäli poissaolot herättävät opettajassa/luokanvalvoijassa huolta. • Jos poissaoloista suuri osa on sairaspoissaoloja, on oppilas syytä ohjata kouluterveydenhoitajalle • Jos oppilaalle on tehty päätös erityisistä opetusjärjestelyistä ja esimerkiksi sovittu lyhennetty koulupäivä, nämä poissaolot merkitään luvallisena poissaolona, eikä näitä huomioida poissaolokertymässä. 	

Kuvio 7. Ranuan yläasteella noudatettavat huolenraajat lukuvuoden aikana ja toimintatavat poissaoloissa.